

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено

Вченою радою факультету іноземної філології

протокол № 2 від 6 вересня 2023 р.

Голова Вченої ради, декан

Г.Ф. Морощкіна

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня доктора філософії

зі спеціальності 035 «Філологія»

код та найменування спеціальності

освітньо-наукова програма «ФІЛОЛОГІЯ»

назва освітньо-наукової програми

Укладач:

Козлова Т. О., професор кафедри англійської філології та лінгводидактики, доктор
філологічних наук, професор

Погоджено:

Гарант освітньо-наукової програми

Г. І. Приходько

Запоріжжя 2023

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна, вечірня, заочна форми навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	вибіркова
		Цикл професійної підготовки
Змістових модулів – 6	Спеціальність <u>035 Філологія</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120		2-й
Освітньо-наукова програма <u>Філологія</u> (вписати назви усіх програм)		Лекції 32 год.
		Практичні 0 год.
Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії)		Самостійна робота
		88 год.
		Вид підсумкового контролю: залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення аспірантів з головними поняттями й положеннями лінгвокультурології як окремої галузі мовознавства у відповідності до ефективної організації та здійснення міждисциплінарного дослідження мовного об'єкту.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Лінгвокультурологія» є:

- ознайомлення з основоположними поняттями, концепціями та проблемами лінгвокультурології; методологією дослідження взаємодії мови і культури;
- засвоєння методів лінгвокультурологічного дослідження;
- оволодіння навичками інтегративного підходу до наукового аналізу мовних і мовленнєвих явищ шляхом залучення даних лінгвокультурології та суміжних наук, засвоєння інструментарію філологічних досліджень;
- підготовка до застосування набутих знань для розв'язання фундаментальних та прикладних завдань мовознавства.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні досягти таких програмних **компетентностей і програмних результатів навчання**:

Програмні компетентності	
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових та комплексних ідей.
ЗК 2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Здатність до формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору.

ЗК 5	Здатність діяти на основі морально-етичних норм і стандартів професійної поведінки науковців і викладачів, дотримуватися принципів академічної доброчесності.
ЗК 6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел; використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності.
ЗК 15	Здатність до особистісного та професійного розвитку.
СК 1	Розуміння предметної області та професійної діяльності.
СК 2	Здатність до засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю 035 Філологія, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
СК 3	Здатність до оволодіння методологією та методами наукових досліджень у галузі гуманітарних наук.
СК 5	Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів в Україні та закордоном.
СК 8	Здатність до всебічного аналізу лінгвокогнітивних та соціокультурних процесів, до моделювання та прогнозування тенденцій розвитку мовних, позамовних та мовленнєвих явищ.
СК 9	Здатність формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство), робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
СК 10	Виявлення тенденцій розвитку сучасної філології, сучасної української наукової мови, знання доробку провідних вітчизняних та зарубіжних учених-філологів, творче використання їхніх здобутків у дисертаційному дослідженні.
СК 11	Здатність рецензувати різноманітні наукові роботи та популяризувати наукові знання з філології.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення.
ПРН 7	Оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності; здійснювати абстрактний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; демонструвати відданість їх розвитку у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
ПРН 11	Здійснювати пошук, оброблення та аналіз наукової інформації, її систематизацію та узагальнення; використовувати інформаційно-комунікаційні технології у дослідницькій та викладацькій діяльності.
ПРН 15	Розуміти морально-етичні норми і стандарти професійної поведінки науковця та викладача; принципи академічної доброчесності та дотримуватися їх у науковій та викладацькій діяльності.
ПРН 17	Забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя.
ПРН 18	Знати основні концепції, історію розвитку та сучасний стан наукових знань за спеціальністю філологія.
ПРН 19	Розуміти та застосовувати методологію, методи та термінологічний апарат наукового дослідження у галузі гуманітарних наук.
ПРН 20	Вміти виокремлювати та інтерпретувати дані, необхідні для філологічного дослідження, висувати нові наукові ідеї.

ПРН 21	Визначати основний зміст філологічних явищ, що складають теоретико-методологічну основу наукових філологічних досліджень та аналізувати концептуальні підходи, на яких ґрунтуватиметься власне наукове філологічне дослідження, розглядати історичні тенденції становлення і розвитку філологічної науки в Україні та світі.
ПРН 23	Усвідомлювати різницю між багатоманітними рівнями лінгвістичного аналізу, знати, як формулювати узагальнення на основі мовних та позамовних явищ, як розпізнавати, систематизувати мовні проблеми, розуміти природу лінгвістичних даних, задіяних у лінгвокогнітивних та соціокультурних процесах при різних рівнях аналізу.
ПРН 24	Вміти надавати визначення наукової проблеми в різних галузях філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство), розкривати основні гіпотези проблеми, що досліджується, переосмислювати наявні та продукувати нові знання та/або професійні практики.
ПРН 26	Рецензувати публікації (наукові статті, монографії, підручники, посібники тощо) та презентації (виступи на конференціях, наукових семінарах тощо фахових заходах), а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію та розширюючи межі використання науково-філологічного знання.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Лінгвокультурологія як новий напрямок філологічних досліджень

Тема 1. Лінгвокультурологія як наука та навчальна дисципліна. Зміна мовознавчих парадигм. Антропоцентризм. Лінгвокультурологія як наука і навчальна дисципліна. Об'єкт і предмет дослідження в лінгвокультурології. Культурологічні категорії та ціннісно-смысловий простір мови. Місце лінгвокультурології серед інших наук. Синтезуючий характер лінгвокультурології.

Тема 2. Основні поняття лінгвокультурології. Наслідування і традиція. Ментальність і менталітет. Культура, лінгвокультура, субкультура. Тип культури і мова культури. Код культури. Архетип, міфологема, символ. Культурна універсалія. Культурний концепт. Експоненти культури в мовних знаках. Культурна сема. Культурний фон. Культурна конотація. Прецедентне ім'я. Культурна пам'ять мовної одиниці. Лінгвокультурема.

Змістовий модуль 2

Історія та теоретико-методологічні засади лінгвокультурології

Тема 3. Основоположні концепції лінгвокультурології. Концепція В. фон Гумбольдта про внутрішню форму мови та теорію картин світу. Теорія внутрішньої і зовнішньої форми слова О. Потебні. Культурний еволюціонізм Е. Тейлора. Соціальна антропологія Дж. Фрейзера. Американська школа дескриптивної лінгвістики і теорія мовної релятивності (Ф. Боас, Д. Хаймс, Б. Уорф, Е. Сепір). Теорія проміжного світу Л. Вайсгербера. Структурна антропологія К. Леві-Стросса. Концепція культурних значущих систем Р. д'Андріада.

Тема 4. Мова, культура, ментальність як головні складові

лінгвокультурологічного дослідження. Крос-дисциплінарний синтез тлумачення понять мови і культури. Структурно-функційний ізоморфізм мови і культури. Взаємодія мови і культури. Варіативність, форми вияву та асиметрія культурно-мовних зв'язків. Специфіка та універсалії в лінгвокультурі.

Тема 5. Одиниці лінгвокультурологічного дослідження. Культурологічна маркованість мовного знаку. Проблема локалізації культурологічної компоненти. Безеквівалентна і неповноеквівалентна лексика (лакуни). Фонова лексика. Культурна насиченість граматичних явищ. Дослідження тексту з позиції лінгвокультурології.

Змістовий модуль 3

Інструментарій дослідження взаємодії мови та культури

Тема 6. Методи лінгвокультурологічного дослідження. Інтеграція методик культурології у лінгвістичні дослідження. Методи лінгвокультурології: діахронійний, синхронійний, структурно-функційний, історико-генетичний, типологічний, порівняльно-історичний методи. Прийоми концептуального аналізу в лінгвокультурології. Експериментальні методи дослідження в лінгвокультурології.

Тема 7. Філологічний інструментарій об'єктивації національної культури через мову (текст). Етнолінгвістичні методи реконструкції культури в дослідженнях М. Толстого і С. Толстої. Методика обчислювання смислів у лінгвокраїнознавчих концепціях лексичного фону, мовленнєво-поведінкових тактик і сапієнтами (Є. Верещагін і В. Костомаров). Концептуальний аналіз ключових понять культури: константи культури (Ю. Степанов) і ключові слова культури (А. Вежбицька). Семіотичне (У. Еко) і польове (В. Воробйов) моделювання лінгвокультурологічного об'єкта.

Змістовий модуль 4

Лінгвокультурологія і лінгвокогнітологія: суміщення парадигм

Тема 8. Процеси пізнання і специфіка культури мовців. Лінгвокультурологічний аспект проблеми мови і мислення. Культурні особливості когнітивних процесів (класифікація, категоризація, концептуалізація). Культурна забарвленість лексичної категоризації. Культурна забарвленість граматичної категоризації.

Тема 9. Структури репрезентації знань як об'єкт лінгвокогнітології і лінгвокультурології. Концепт, фрейм, сценарій — структури репрезентації знань. Національні особливості вербалізації знань про стереотипні ситуації.

Змістовий модуль 5

Мовна картина світу й етнокультурна свідомість

Тема 10. Мовна картина світу. Поняття мовної картини світу. Мовна картина світу і національний менталітет. Мовна картина світу як віддзеркалення етнічного «бачення» світу. Національна специфіка та універсалії у мовній картині світу.

Тема 11. Шляхи формування і вербалізація картини світу в ситуації етнокультурної негомогенності. Мовні контакти та інші чинники формування мовної картини світу. Проблема взаємопроникнення vs взаємопізнаваності етнічних картин світу. Процеси і наслідки етнічних контактів: запозичення лексики vs запозичення концептів.

Лінгвоконцептуальне вирівнювання. Лінгвоконцептуальна інновація. Лінгвокультурна інтеграція і диференціація (алонімічні концепти).

Змістовий модуль 6

Соціальна взаємодія у лінгвокультурологічному висвітленні

Тема 12. Мовленнєвий етикет і регуляція соціокультурної взаємодії. Норми поведінки та етикет. Поняття мовленнєвого етикету. Знаковий характер етикету. Універсальні і культурно-специфічні етикетні знаки. Методологія і методи лінгвокультурологічного дослідження етикету. Культурні особливості етикетних ситуацій повсякденного спілкування в англійськомовній та українськомовній культурах.

Тема 13. Лінгвокультурологічна детермінація дискурсу. Культурна детермінація мовленнєвої діяльності, мовної свідомості і спілкування. Стереотипи поведінки. Паралінгвістична складова комунікації. Вияви лінгвокультурної складової в різних аспектах дискурсу: екстралінгвальні умови комунікації (висококонтекстні vs низькоконтекстні культури); стратегії і тактики спілкування; паралінгвальна складова (міміка, жестикуляція); породження висловлювання, тексту. Специфіка уживання засобів, еквівалентних в різних мовах.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л.	прак т.	сам. роб.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Лінгвокультурологія як новий напрямок філологічних досліджень				
Тема 1. Лінгвокультурологія як наука та навчальна дисципліна	8	2	-	6
Тема 2. Основні поняття лінгвокультурології	8	2	-	6
Разом за змістовим модулем 1	16	4	-	12
Змістовий модуль 2. Історія та теоретико-методологічні засади лінгвокультурології				
Тема 3. Основні концепції лінгвокультурології	10	4	-	6
Тема 4. Мова, культура, ментальність як головні складові лінгвокультурологічного дослідження	8	2	-	6
Тема 5. Одиниці лінгвокультурологічного дослідження	8	2	-	6
Разом за змістовим модулем 2	26	8	-	18
Змістовий модуль 3. Інструментарій дослідження взаємодії мови та культури				
Тема 6. Методи лінгвокультурологічного дослідження.	8	2	-	6
Тема 7. Філологічний інструментарій об'єктивації національної культури через мову (текст)	12	6	-	6
Разом за змістовим модулем 3	20	8	-	12
Змістовий модуль 4. Лінгвокультурологія і лінгвокогнітологія: суміщення парадигм				
Тема 8. Процеси пізнання і специфіка культури мовців.	8	2	-	6
Тема 9. Структури репрезентації знань як об'єкт лінгвокогнітології і лінгвокультурології	8	2	-	6

Разом за змістовим модулем 4	16	4	-	12
Змістовий модуль 5. Мовна картина світу й етнокультурна свідомість				
Тема 10. Мовна картина світу	8	2	-	6
Тема 11. Шляхи формування і вербалізація картини світу в ситуації етнокультурної негомогенності	8	2	-	6
Разом за змістовим модулем 5	16	4	-	12
Змістовий модуль 6. Соціальна взаємодія у лінгвокультурологічному висвітленні				
Тема 12. Мовленнєвий етикет і регуляція соціокультурної взаємодії	8	2	-	6
Тема 13. Лінгвокультурологічна детермінація дискурсу	8	2	-	6
Разом за змістовим модулем 6	16	4	-	12
Усього годин	120	32	-	88

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Лінгвокультурологія як новий напрямок філологічних досліджень		
1	Лінгвокультурологія як наука та навчальна дисципліна	2
2	Основні поняття лінгвокультурології	2
	Разом за змістовим модулем 1	4
Змістовий модуль 2. Історія та теоретико-методологічні засади лінгвокультурології		
3	Основоположні концепції лінгвокультурології	4
4	Мова, культура, ментальність як головні складові лінгвокультурологічного дослідження	2
5	Одиниці лінгвокультурологічного дослідження	2
	Разом за змістовим модулем 2	8
Змістовий модуль 3. Інструментарій дослідження взаємодії мови та культури		
6	Методи лінгвокультурологічного дослідження	2
7	Філологічний інструментарій об'єктивації національної культури через мову (текст)	6
	Разом за змістовим модулем 3	8
Змістовий модуль 4. Лінгвокультурологія і лінгвокогнітологія: суміщення парадигм		
8	Процеси пізнання і специфіка культури мовців	2
9	Структури репрезентації знань як об'єкт лінгвокогнітології і лінгвокультурології	2
	Разом за змістовим модулем 4	4
Змістовий модуль 5. Мовна картина світу й етнокультурна свідомість		
10	Мовна картина світу	2
11	Шляхи формування і вербалізація картини світу в ситуації етнокультурної негомогенності	2
	Разом за змістовим модулем 5	4
Змістовий модуль 6. Соціальна взаємодія у лінгвокультурологічному висвітленні		
12	Мовленнєвий етикет і регуляція соціокультурної взаємодії	2
13	Лінгвокультурологічна детермінація дискурсу	2
	Разом за змістовим модулем 6	4
Усього годин		32

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1		
Лінгвокультурологія як новий напрямок філологічних досліджень		
1	Лінгвокультурологія як наука та навчальна дисципліна. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури.	3 3
2	Основні поняття лінгвокультурології. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури. Укладання глосарія головних термінів і понять до теми.	3 3 3
Разом за змістовим модулем 1		15
Змістовий модуль 2		
Історія та теоретико-методологічні засади лінгвокультурології		
3	Основоположні концепції лінгвокультурології. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури. Читання й опрацювання текстів першоджерел, аналіз основоположних ідей чи концепцій взаємозв'язків мови і культури.	2 2 6
4	Мова, культура, ментальність як головні складові лінгвокультурологічного дослідження. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури.	3 3
5	Одиниці лінгвокультурологічного дослідження. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури.	3 3
Разом за змістовим модулем 2		22
Змістовий модуль 3		
Інструментарій дослідження взаємодії мови та культури		
6	Методи лінгвокультурологічного дослідження. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури.	3 3
7	Філологічний інструментарій об'єктивації національної культури через мову (текст). Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури. Читання й конспектування текстів першоджерел, аналіз концепцій, визначення переваг і недоліків інструментарію дослідження взаємодії мови та культури.	3 3 3
Разом за змістовим модулем 3		15
Змістовий модуль 4		
Лінгвокультурологія і лінгвокогнітологія: суміщення парадигм		

8	Процеси пізнання і специфіка культури мовців. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури.	3 3
9	Структури репрезентації знань як об'єкт лінгвокогнітології і лінгвокультурології. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури.	3 3
Разом за змістовим модулем 4		12
Змістовий модуль 5 Мовна картина світу й етнокультурна свідомість		
10	Мовна картина світу. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури.	3 3
11	Шляхи формування і вербалізація картини світу в ситуації етнокультурної неомогенності. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури.	3 3
Разом за змістовим модулем 5		12
Змістовий модуль 6 Соціальна взаємодія у лінгвокультурологічному висвітленні		
12	Мовленнєвий етикет і регуляція соціокультурної взаємодії. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури.	3 3
13	Лінгвокультурологічна детермінація дискурсу. Опрацювання конспекту лекції. Доповнення конспекту лекції матеріалами рекомендованої літератури.	3 3
Разом за змістовим модулем 6		12
Усього годин		88

7. ВИДИ КОНТРОЛЮ І СИСТЕМА НАКОПИЧЕННЯ БАЛІВ

№ змістового модуля	Вид контролю	Кіл-ть балів
ПОТОЧНИЙ		
1	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання).	5
	Тест 1. Лінгвокультурологія як новий напрямок філологічних досліджень.	5
	Разом за Модуль 1.	10
2	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання).	5
	Тест 2. Історія та теоретико-методологічні засади лінгвокультурології.	5

	Разом за Модуль 2.	10
3	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання). Тест 3. Інструментарій дослідження взаємодії мови та культури. Разом за Модуль 3.	5 5 10
4	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання). Тест 4. Лінгвокультурологія і лінгвокогнітологія: суміщення парадигм. Разом за Модуль 4.	5 5 10
5	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання). Тест 5. Мовна картина світу й етнокультурна свідомість. Разом за Модуль 5.	5 5 10
6	Аудиторна робота (усне опитування, участь у дискусії, виконання кейс-завдання). Тест 6. Соціальна взаємодія у лінгвокультурологічному висвітленні. Разом за Модуль 6.	5 5 10
	Разом	60
ПІДСУМКОВИЙ		
	Залік	
	Підсумковий тест	20
	Презентація та обговорення актуальних проблем лінгвокультурології за темою дослідження аспіранта	20
	Разом	40
	Разом:	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ECTS</i>	<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Підручники й посібники

Загнітко А., Богданова І. Лінгвокультурологія. Вінниця : ДонНУ, 2017. 287 с.

Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. С. 252-315 (Етнолінгвістика та лінгвокультурологія).

Наукові праці

Беспала Л.В., Козлова Т.О. Формування англійськомовної картини світу в умовах лінгвокультурних контактів : монографія. Запоріжжя : Статус, 2018. С. 38-58, 132-192.

Козлова Т. Ключові концепти поліцентричної англійськомовної картини світу та критерії їх визначення. Нова філологія. Збірник наукових праць. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. № 71. С. 61-71.

Козлова Т. О. Маніфестація квантитативного принципу іконічності в редулькованих назвах дитячих ігор. *Теорія лінгвістичних парадигм: колективна монографія на пошану професора, член-кореспондента НАН України Анатолія Загнітка*. Вінниця: ТОВ "Твори". 2019 С. 442 - 457.

Козлова Т.О., Дерев'янко Ю.В. Етикетні ситуації повсякденного спілкування в англійськомовній та українськомовній культурах : монографія. Запоріжжя : Статус, 2020. С. 12-67, 82-88, 101-120

D'Andrade R. G. Cultural meaning systems. *Culture Theory: Essays on mind, self, and emotion* / ed. by R. A. Shweder, R. LeVine. Cambridge : Cambridge University Press, 1984. P. 88–119.

D'Andrade R. G. The Cultural Part of Cognition. *Cognitive Science*. 1981. # 5/ P.179-185.

Kozlova T., Korniuszina N., Nikulina A. The Cultural and Linguistic Exploration of *Land* in American Campfire Stories. *Periodyk naukowy Akademii Polonijnej*. 2019. 36. nr 5. P 89-95. <https://doi.org/10.23856/3610>

Kozlova T.O. Cultural variation of orientational metaphors in pluricentric English. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика*. Київ : Ліра-К, 2020. С. 126-132.

Kozlova T. Rudnicki M. Maori Loans in New Zealand English from a Language Ecology Perspective. *Scientific Journal of Polonia University. Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*. Czestochowa. 2020. 39, No 2. P. 45-51.

Kozlova T. O. Borrowing as an Interface for Multicultural Discourse: Aotearoa New Zealand. *Лінгвістичні студії*. 2019. № 37. С. 98-104.

Kozlova T.O. United in Diversity: Cultural and Cognitive Grounds for Widespread Phraseologisms. *Efficiency Level and the Necessity of Influence of Philological Sciences on the Development of Language and Literature*. Lviv-Torun : Liha-Press. 2019. P. 91-108. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-170-4/91-108>

Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We live By*. Chicago : Chicago University Press, 1980. P. 22-24 (Metaphor and Cultural Coherence).

Довідники

Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2011. С. 836 (Етнолінгвістика), 838 (Лінгвокультурологія).

Інтернет ресурси

Boroditsky L. How language shapes the way we think. 2018.
Url : https://www.ted.com/talks/lera_boroditsky_how_language_shapes_the_way_we_think?language=uk

Prinz J. Culture and Cognitive Science. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Summer 2020 Edition) / ed. by E. N. Zalta. URL :
<https://plato.stanford.edu/archives/sum2020/entries/culture-cogsci/>

Sharifi A. Definitions of Culture. 2020. URL :
https://www.youtube.com/watch?v=PXi_E6FcgLk

Woodley X. Unit 1 Mini-Lecture: Intro to Cultural Studies. 2018.
URL : <https://www.youtube.com/watch?v=FK9MhONotwQ>